

Kralj Peter II.

prevzel kraljevsko oblast

Radosti je prekipevala pretekli četrtek zjutraj prestolnica države, ko je doznala za sklep Nj. Veličanstva kralja Petra II., storjen v noči od srede na četrtek, da hoče sam vzeti v roke vladno državo Jugoslavije. Zračni valovi so prenesli to vest v Zagreb, Ljubljano, Maribor in v druge kraje širom Jugoslavije, ki je povsod povzročila isti bliskoviti učinek: odkrito veselje in navdušenje nad energičnim činom Nj. Veličanstva, ki je krmilo naše države vzel v svoje roke. Mladina je kar plamtela navdušenja za našega vladarja ter s prisrčnimi klici vzklikala po ulicah Maribora, Celja in Ljubljane našemu mlademu kralju in ljubljeni državi Jugoslaviji.

V resnih in težkih časih je zavzel kralj Peter II. prestol svojih očetov. V svetu divja vojni vihar takega obsega in take besnosti, da ga ne pomni zgodovina. Gre za obstoj ali propad, za življenje ali smrt. Če zagrabi požar kakšno hišo ter ognjeni zublji sikajo okoli kot goreči jeziki, se vsak sosed trudi na vso moč, da obrani svojo hišo ognjenega objema. Tako tudi nas vse, ki smo državljani Jugoslavije, obvladuje ena in najvišja želja, da obranimo svojo državo sikajočega plamena ter ohranimo njeno popolno neodvisnost, celotnost in ozemeljsko neokrnjenost.

Mi nočemo ničesar, kar ni našega. Mi ne stegamo prstov po tujem. Mi hočemo tudi vnaprej vzdrževati z vsemi sosednimi državami prijateljske razmere. Naš mladi kralj je v svojem proglasu vsem Slovincem, Srbom in Hrvatom lepo poudaril, da ne želimo nikoli poleg reda na znotraj tudi mir na zunaj. Eno pa hočemo in zahtevamo, da vsi drugi puste to pri miru, in to je naša jugoslovanska država. To je naša zemlja, naš dom, skupen dom Srbom, Hrvatom in Slovincem. Ta dom bomo branili na vsak način in z vsemi sredstvi. V to surho se zbiramo vsi brez izjeme, naj je tekla naša zibelka na severu ali jugu ali na zapadu ali vzhodu ali v sredini naše države, okoli slavnega prestola Karadjordjevičev z iskrenim vzklikom: Pozdravljen kralj Peter II.! Živela Jugoslavija! Živel naš mladi kralj! Vsi gremo s Teboj in za Teboj! Bog s Teboj in z našo veliko jugoslovansko domovino!

Nova vlada in ljudsko navdušenje za kralja, domovino in vojsko

V noči na 27. marec se je odločil kralj Peter II., da prevzame sam vladno Jugoslavije. Sestavo nove vlade je poveril generalu Dušanu Simoviču, ki je sestavil vladno najširše koncentracije. Nova vlada uživa popolno zaupanje vse države. Novi ministri so prisegli vpricho Nj. Vel. kralja Petra II. in so takoj prevzeli dolžnost.

Vlada narodne sloge

Predsednik vlade armadni general Dušan Simovič (izven strank);
prvi podpredsednik vlade dr. Vladko Maček (Hrvatska seljačka stranka);
drugi podpredsednik vlade prof. Slobodan Jovanović (Srbski klub);
zunanji minister dr. Momčilo Ninčić (Radikalna stranka);
vojni minister armadni general Bogoljub Ilič (izven strank);
gradbeni minister dr. Franc Kulovec (Slovenska ljudska stranka);
notranji minister dr. Srdjan Budisavljevič (Samostojna demokratska stranka);
finančni minister dr. Juraj Šutej (Hrvatska seljačka stranka);
minister za trgovino in industrijo dr. Ivan Andres (Hrvatska seljačka stranka);
minister za pravosodje dr. Boža Markovič (Demokratska stranka);
prosvetni minister Miša Trifunović (Radikalna stranka);
minister za gozdove in rudnike dr. Džafer Kulenović (Jugosl. muslim. stranka);
kmetijski minister dr. Branko Čubrilovič (Zemljoradniška stranka);
prometni minister Bogoljub Jevtič (Jugoslovanska nacionalna stranka);
minister za socialno politiko in ljudsko zdravje Milan Groj (Demokr. stranka);
minister za pošto, brzojav in telefon dr. Josip Torbar (Hrvatska selj. stranka);
minister za prehrano Sava Kosanović (Samostojna demokratska stranka);
minister za telesno vzgojo naroda, namestnik armadni general Bogoljub Ilič (izven strank);
minister brez listnice dr. Miha Krek (Slovenska ljudska stranka);
minister brez listnice Bariša Smoljan (Hrvatska seljačka stranka);
minister brez listnice Marko Daković (Črnogorska federalistična stranka);
minister brez listnice Jovo Banjanin (Jugoslovanska nacionalna stranka);
minister brez listnice dr. Milan Gavrilović (Zemljoradniška stranka).

Navdušenje naroda za kralja, domovino in našo hrabro vojsko

Odločitev mladega kralja, ki se je postavil na čelo države in sestavo nove vlade je sprejela celotna jugoslovanska javnost z navdušenim odobravanjem. Kakor hitro je bilo razglašeno po radiu iz Beograda, kak preokret je bil izvršen v zgoraj omenjeni noči, so se začele v naši prestolnici vršiti kar najbolj navdušene manifestacije ljudskih množic, ki so vzklikale kralju, kraljevini Jugoslaviji ter naši hrabri vojski. Beograjsko navdušenje za preokret pri krmilu države je zajelo v najkrajšem času vsa jugoslovanska mesta, trge in vasi.

Že predpoldne 27. marca so zaplapolale z vseh hiš po Jugoslaviji državne zastave. Mladina, mladinske in narodnoobrambne organizacije ter množice vseh slojev so se zbirale vse popoldne omenjenega dne po ulicah in so s trobojnicami na prsih in vidno veselih obrazov manifestirale za kralja, domovino ter našo vojsko.

Zadnji četrtek so se vrstili po raznih krajih prizori ganljivega navdušenja, kakor v dnevih preobrata po končani svetovni vojni.

Zastave na vseh hišah, sprejedi iz vseh slojev, trobojnice na prsih vsakega zavednega državljanca in vzkliki kralju, domovini in vojski so jasno ter dovolj glasno povedali vsemu zunanjemu svetu, da je jugoslovanski narod zbran in strnjen okrog mladega kralja ter pripravljen s pomočjo naše hrabre vojske na obrambo mej, nedotakljivosti ter neodvisnosti naše države.

Odmev nastopa kralja Petra II. v Mariboru

Vest, ki jo je beogradski radio v četrtek zjutraj sporočil Mariboru, je v vseh ljudskih krogih vzbudila čustvo radosti in navdušenja. Ljudje so z zanimanjem čitali obvestilo, ki ga je objavilo uredništvo »Slovenca«. Mladina po šolah je takoj začela krasiti s cvetjem kraljevo sliko, navdušeni vzkliki niso imeli konca. Po nekaterih mariborskih šolah je bil pouk radi navdušenja mladine nemogoč.

Razpoloženje mladine je takoj zajelo široke ljudske sloje in zvečer so bile navdušene manifestacije za kralja in Jugoslavijo, ki so se jih udeležili prebivalci, osobito v velikem številu mladina. Manifestacije kar niso hotelo prenehati.

Zupan mesta Maribora dr. Alojzij Juvan je poslal to brzojavko: »V slovesnem trenutku, ko je Vaše Veličanstvo stopilo na jugoslovanski prestol ter vzel v svoje roke vodstvo države, pošiljam v imenu obmejnega Maribora in njegovega prebivalstva zagotovila globoke vdanosti in neomajne zvestobe.«

G. dr. Josip Hohnjec je kot rektor Visoke bogoslovne šole in predsednik Prosvetne zveze poslal tole brzojavko: »Kralju in državi zvesti Slovenci na severni naši državni meji sporočajo Vašemu Veličanstvu izraze najgloblje vdanosti s prošnjo, naj Bog najobličneje blagoslovi Vašo vladno.«

Brzojavko slične vsebine je poslalo tudi vodstvo Zveze fantovskih odsekov v Mariboru.

Slovesna prisega kralja

Dne 28. marca so bile v vseh cerkvah v Beogradu zahvalne službe božje z molitvami za kralja in domovino. Slovesno cerkveno opravilo je v katoliški cerkvi opravil nadškof dr. Ujčić. Prisostvovali so mu ministri katoliške veroizpovedi. V saborni cerkvi je prisostvoval pravoslavnemu obredu tudi kralj Peter II. z generali, ministri in diplomatskim zborom. — Ob 10.45 je mladi kralj na Dedinju položil prisego. Ob tej priliki so bili zbrani vsi ministri in drugi dostojanstveniki. Kralj Peter II. je prisegel, da bo branil nad vse edinost naroda, neodvisnost države in celoto državne oblasti ter da bo vladal po ustavi in zakonih in da bo imel pri vsem stremljenju pred očmi blagor naroda.

Mladi kralj je nastopal v uniformi letalskega armijskega generala.